

Undersökning av betydande miljöpåverkan

Uppdrag Planprogram Faxfjället
 Beställare B16 Arkitektur & Landskap AS
 PM nummer 1

Datum 2022-06-21

Ramboll Sweden AB
 Dragarbrunnsgatan 78B
 753 20 Uppsala

T: +46-10-615 60 00

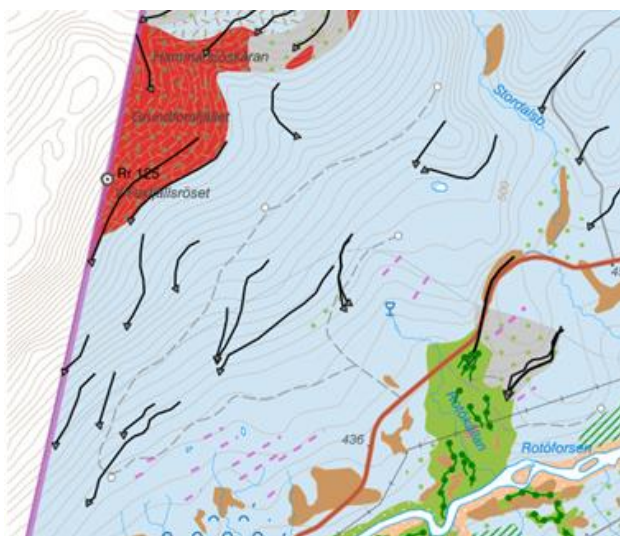
Ramboll Sweden AB
 Org nr 556133-0506

1. Inledning

I samband med förslag på Planprogram Faxfjället på fastigheten Transtrands Kronopark 1:144 görs en Undersökning av betydande miljöpåverkan enligt Miljöbedömningsförordning SFS 2017:966 i lydelse enligt SFS 2020:694. Vid framtagande av planer och program ska en Undersökning av betydande miljöpåverkan tas fram för att utreda om en strategisk miljöbedömning bör göras.

2. Geografiskt läge och geotekniska förutsättningar

Fastigheten ligger västvänt på solsidan i ett vackert, öppet dalrum med utsikt över Görälven mot Stöten Alpincentrum. Fastigheten har ett soligt läge och är normalt snöfri och har något kortare skidsäsong än Stöten Alpincentrum på andra sidan dalgången. Marken i området är relativt jämn, med bäckar och terräng formad under senaste istiden.

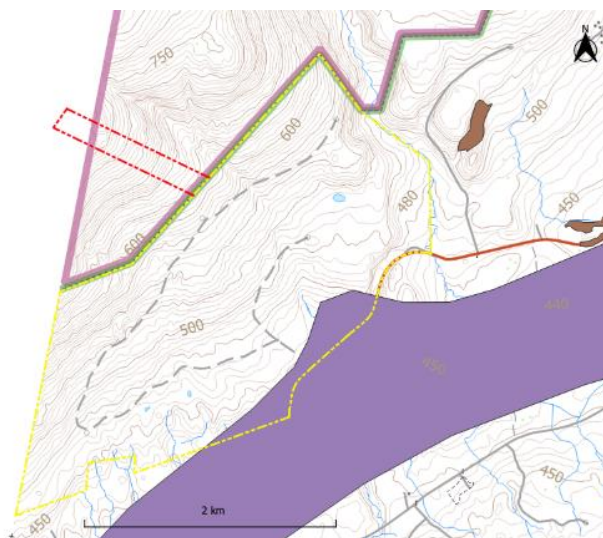
Figur 1. Utsnitt från Jordartskartan (Källa:SGU)

Enligt SGUs jordartskarta, skala 1:25000, har området en öppen brunmorän med grus/sten. Längst bäckar förekommer fickor med finstoffer, silt/lera som utgör växtvillkor.

PM

Planprogram Faxfjället

Unr 1320053680

Figur 2. Karta som visar område med utpekad erosionsbenägen jordart (lila) i relation till fastighetsgräns (gul).

I södra delen av planområdet förekommer enligt SGU:s data erosionsbenägen jordart. Detta berör främst anslutningsvägen och området närmst anslutningen. Kartläggning en har dock gjorts på en mycket övergripande nivå. Mer detaljerad kartläggning i form av provtagning kan bli aktuellt inom området i förbindelse med detaljplanering.

3. Planprogrammet

Planprogrammet syftar till att beskriva visionen för utbyggnad av Destination Faxfjället och översiktligt utreda förutsättningarna för kommande planering. Handlingen visar den tilltänkta strukturen för bebyggelse, vägnät, grönytor och skidanläggningar. Planområdet är 500 hektar stort och ligger inom fastigheten Transtrands Kronopark 1:144 belägen vid foten av Faxfjället, på motsatt sida dalgången från Stöten.

Utveckling tillför kommunen nya arbetsplatser och bidrar till att utmärka Stöten som ett spännande aktivitetscenter och profilera Sälen-Malungs kommun inom Sverige och Norden. Tillgången till Sälenfjällen via flyg bedöms i framtiden öka trycket från besöksnäringen på befintliga anläggningar. Projektet har som målsättning att utvecklas i nära samarbete med de existerande service- och fritidsutbudet i Stöten.

4. Bedömning av miljöpåverkan

Skyddade områden och utpekade skyddsvärda områden

Miljövärde	Ja	Nej	Behöver utredas	Synpunkt
Skyddad natur enligt miljöbalken	x			Risk för påverkan på Naturreservat Skarsåsfjället
Strandskydd	x			100 meters strandskydd till bäckar och småvatten
Natura 2000-område	x			Riksintresse anspråk Natura 2000 enligt Habitatdirektivet (naturreservatet Skarsåsfjället och Görälven). Buffertzonen kan behövas i plankarta.
Riksintresse för naturvården	x			Risk för påverkan på Skarsåsfjället.
Riksintresse för kulturminnesvård		x		
Riksintresse för friluftslivet	x			Riksintressen för friluftslivet enligt 3 kap 6§ MB (Skarsåsfjällen och Görälven) samt Riksintresse för rörliga friluftslivet enligt 4 kap 1§ MB (Transtrand till Trekröset)
Riksintresse för skyddade vattendrag		x		Gäller Västerdalälven och Österdalälven. MB 4 kap 6§ avser vattenkraftverk eller annan vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål. Påverkas inte av planerad utbyggnad.
Riksintresse för kommunikationer		x		
Fornlämningar		x		Inga kända fornlämningar, men fornlämningar kan vara dolda under mark
Kulturresevat, kulturmiljöprogram eller byggnadsvård		x		
Regionala naturvärden	x			Övriga intressen för naturvården: Faxfjället, Mellanfjället och Näsfjället (fjäll och fjällskog)
Nyckelbiotop	x			N 615-2019 Grunnfossgnollheden - Barrnurskog - Stort inslag av senvuxna träd - 1,1 Ha

				N 622-2019 Grunnfossgnollen; Lövrík Barnaturskog; Hög och jämn luftfuktighet; Värdefull kryptogamflora; 4,7 Ha
Känsliga områden enligt gällande översiktsplan (ÖP)	x			I gällande ÖP omfattas planprogramområdet av område "A19 Faxfjället". Området är idag obebyggt och angränsar till Skarsåsfjällen, som utgör naturmiljö av riksintresse, är en del av riksintresse för det rörliga friluftslivet, Natura 2000-område samt naturreservat. Området avvattnas mot Görälven (Natura 2000-område, naturmiljö av riksintresse samt av riksintresse för friluftslivet).

Risk för effekter på miljövärden

Miljövärde	Ja	Nej	Behöver utredas	Synpunkt
Skyddad landskapsbild		x		Landskapsbilden riskerar att förändras av nedfarter och bebyggelse då befintlig skogsmark tas i anspråk. Denna del av dalgången är redan visuellt påverkad av befintlig bebyggelse vid Stöten.
Naturmiljö			x	Skogsområdet är delvis avverkat. En naturvärdesinventering planeras i samband med detaljplanering
Kulturmiljö		x		
Grundvattenkvalitet			x	
Dricksvatten			x	Befintlig dricksvattenförsörjning i Stöten inte kan nyttjas för utbyggnad inom programområdet
Risk för översvämning kopplat till förändrade infiltrationsförhållanden			x	Bör utredas i dagvattenutredning
Krav på vattendom/ krav på tillstånd vattenverksamhet			x	Om alpin anläggning med snökanoner kommer anordnas kan det krävas tillstånd för vattenupptag.
Dagvattenavrinning			x	Goda förutsättningar för hantering inom planområdet. Bör utredas i dagvattenutredning.
Miljökvalitetsnormer			x	Görälven omfattas av miljökvalitetsnormer som kan

				påverkas negativt av exploatering inom planområdet. Görälvens ekologiska status: måttlig (ska enligt kvalitetskrav uppnå god ekologisk status 2021). Kemisk ytvattenstatus: uppnår ej god (ska enligt kvalitetskrav uppnå god kemisk status med undantag för kvicksilver, kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter på grund av teknisk omöjlighet).
Naturresurser: Yrkesjakt, yrkesfiske			x	Eget jaktområde – älg, björn, småvilt. Egen tjärn/0,5 hektar och bäck. Kort avstånd till Görälven. Förekomst av eventuell yrkesjakt eller yrkesfiske bör utredas.
Rekreations- och friluftslivsvärden	x			Anläggning av befintliga friluftslivsstråk till intilliggande naturreservat bör utredas i samband med fortsatt planarbete. Förhöjda bullernivåer till följd av ökad fordonstrafik samt alpin verksamhet (exempelvis pistmaskiner och snökanoner) kan påverka rekreativa värden inom riksintresseområde för friluftsliv. Fritidsfiske av öring och harr förekommer i Görälven.
Uttag av ej förnyelsebara naturresurser			x	Inga bergtäkter, lertäkter, eller liknande inom området
Naturresurser: Skogsmark eller jordbruksmark	x			Arealer skog är cirka 500 hektar. Inom området finns 20.000 m ³ äldre furuskog, varav 50% är avverkad. Ytterligare 8000-10000 m ³ skog planeras att avverkas under 2021. Brukningsvägar för skogsbruket finns inom aktuellt område.
Betesområden för Samebyar			x	Fulufjällets nationalpark, norr om och <u>utanför</u> planområdet, utgör ett reservbetesområde för Idre samebys vinterbetesområden. Idre sameby får ha 2700 djur i vinterhjorden. Behov kopplade till rennäringen bevakas med hjälp av 3 § i Förordning (1998:896) om <i>hushållning med</i>

				<i>mark- och vattenområden m.m (i de fall riksintresseområden för rennäring inte är utpekade).</i>
Rörelse- eller förflyttningsområde för djur			x	Förflyttningsvägar för djur (tex älg, björn, småvilt) till och från intilliggande Natura 2000-område, riksintresseområde för naturvård och naturreservat kan eventuellt förekomma.
Risk för ras, skred eller erosion	x			De lokala förutsättningarna för erosion behöver utredas eftersom den södra delen av området ingår i ett större område bestående av en erosionsbenägen jordart.
Risk för snöskred eller lavin			x	
Kända föroreningar i mark		x		Inga utpekade förorenade områden finns inom eller i anslutning till planområdet.
Risk för försämrad luftkvalitet		x		
Luktpåverkan		x		

Risk för hälsoeffekter

Miljövärde	Ja	Nej	Behöver utredas	Synpunkt
Risker kopplade till transport av farligt gods			x	Bebyggelse bör planeras på säkert avstånd från transport av farligt gods och på högre höjd än vägen.
Förhöjda bullernivåer och vibrationer			x	
Radon			x	
Exponering över rekommenderade gränsvärden			x	

Bestämmelser i miljöbalken

Miljöbalken	Ja	Nej	Behöver utredas	Synpunkt
Antas planförslaget bli oförenligt med 3 och 4 kap. MB			x	2§ Inom följande områden skall turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön:

				Fjällvärlden från Transtrands-fjällen och norrut.
Motverkas gällande miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. MB			x	Görälven omfattas av miljö kvalitetsnormer som kan påverkas negativt av exploatering inom planområdet. Görälvens ekologiska status: måttlig (ska enligt kvalitetskrav uppnå god ekologisk status 2021). Kemisk ytvattenstatus: uppnår ej god (ska enligt kvalitetskrav uppnå god kemisk status med undantag för kvicksilver, kvicksilverföreningar och bromerad difenyleter på grund av teknisk omöjlighet).
Antas tillstånd enligt MB krävas till följd av planförslag	x			Ansökan om tillstånd för vattenverksamhet krävs för upptag av vatten till snökanoner. Andra tillstånd kan bli aktuella beroende på föreslagna centrumverksamheter inom området.

5. Samlad bedömning

Föreslagen programförslag antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan som avses i miljöbalken 6 kapitel.

Planprogrammets område är utpekade som ett område (A19) för "utbyggnad nära naturmiljöer av högt värde" i gällande översiktsplan från 2009. Planprogrammet är en del av processen att utreda områdets lämplighet för fortsatt utveckling.

Planförslaget antas inte medföra påverkan på kulturresevat, kulturlandskap, byggnadsminnen, kända fornlämningar eller övriga lämningar. Fornlämningar kan dock finnas dolda inom utredningsområdet.

Vandringsleder och skoterleder finns utanför planområdet. Inga övriga friluftsanläggningar eller målpunkter för friluftslivet finns inom planområdet. Planförslaget skulle kunna medföra nya anläggningar eller vandringsstråk som kan ha positiva effekter för friluftslivet. Påverkan på befintlig grönstruktur kan dock leda till negativa effekter för värden kopplade till rekreation och friluftsliv.

Stora delar av aktuellt planprogramområde är avverkad skogsmark. Förändrad markanvändning av befintliga skogsområden och avverkade skogsområden medför risk för negativ påverkan på miljöaspekten *Hushållning av naturresurser*

eftersom möjligheten till fortsatt skogsbruk begränsas. Planförslaget kan komma att innebära att delar av befintlig skog planläggs som natur.

Ökad fordonstrafik till följd av resor och transport av varor kommer bidra till att bullernivåer höjs vilket kan påverka rekreations- och friluftsvärden negativt. Även buller från föreslagna alpina verksamheter riskerar att påverka.

Planförslaget antas medföra ökade föroreningar i luft men antas inte leda till luftföroreningar på grund av den glesa bebyggelsen. Föroreningar från trafiken antas kunna omhändertas genom planering för dagvattenrening och fördröjning av dagvatten. Inga förorenade områden har identifierats inom eller i anslutning till planområdet.

Planförslaget antas kunna medföra negativa effekter på möjlighet att uppnå miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster. Utan dagvattenplanering finns en risk att miljö kvalitetsnormer i ytvattenförekomsten inte kan uppnås. Rening och fördröjning av dagvatten inom planområdet är en förutsättning för att planförslaget inte ska medföra negativ miljö påverkan på recipienten Görälven.

Lokal erosionsrisk och eventuella skyddsåtgärder bör utredas inom områden med erosionsbenägen jordart. Risk för ras och skred bör även utredas i samband med planarbetet eftersom området är kuperat.

Planprogramförslaget medför att landskapsbilden förändras med den föreslagna markanvändningen eftersom delar av skogsmiljöer med en enhetlig karaktär föreslås ersättas med bebyggelse och alpina nedfarter. Den kuperade terrängen antas dock motverka större störningar på utblickar och vyer.

Planförslaget antas öka möjligheterna till rekreation och friluftsliv i och intill området som ingår i riksintresseområden för friluftsliv. Eftersom området tillgängliggörs för fler människor kan det delvis öka friluftsområdets värde. Befintliga sommarleder, vinterleder, skoterleder och raststugor ligger utanför planområdet (vid Mellanfjället och Näsfjället). I samband med fortsatt planarbete bör friluftslivsstråk planeras som binder samman stigar genom naturreservatet med föreslagna stråk inom aktuellt område med hänsyn till kartlagda miljö värden.

Inom planområdet finns nyckelbiotoper och strandskyddade områden. Förekomst av fridlysta och rödlistade arter inom planområdet kan finnas eftersom området ligger intill ett naturreservat och Natura 2000-område. Planområdets direkta närhet till naturreservat/Natura 2000-område/riksintresset naturvård medför en risk för negativa konsekvenser på det skyddade områdets kärnvärden. Planprogrammet medför en stor risk för att människor kommer röra sig inom och slita på naturreservatet och Natura 2000-området.

De fjällnära skogsmiljöerna ingår i västra Europas största sammanhängande skogsbälte, och är därför mycket viktiga för den biologiska mångfalden. Biologisk mångfald sorteras in i gennivå, artnivå och ekosystemnivå. Den fjällnära skogens höga biologiska mångfald beror på att de inte är fragmenterade i lika stor grad som skogsbestånd utanför fjällmiljöer.

Planförslaget riskerar att ha negativ påverkan på nationella miljömål som exempelvis "Storslagen fjällmiljö", "Myllrande våtmarker", "Levande skogar", "Ett rikt växt- och djurliv" och "Levande sjöar och vattendrag". Planförslaget antas motverka de nationella klimatmålen eftersom planförslaget medför en viss trafikökning till och inom området till följd av ökade resor och transporter av byggmaterial och varor. Ökad trafik medför en ökning av utsläpp av växthusgaser.

De negativa konsekvenser som planprogrammet antas medföra kan inte avhjälpas endast genom skyddsåtgärder. Föreslagen markanvändning antas medföra en sådan betydande miljöpåverkan att en miljökonsekvensbeskrivning bör tas fram.

6. Motiverat ställningstagande

Då planförslaget omfattar en helt ny skidbacke med lift och dessutom gränsar till ett Natura 2000-område är kommunens bedömning att ett genomförande av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning ska genomföras i enlighet med 7 kap. 28 a § miljöbalken.

Eftersom kommunen anser att etablering av en ny skidanläggning kan antas medföra en betydande miljöpåverkan redan innan undersökningssamrådet behöver ett undersökningssamråd inte genomföras *enligt 6 kap. 6 § andra punkten miljöbalken*.

En strategisk miljöbedömning är en process som utreder vilken betydande miljöpåverkan genomförandet av en detaljplan kan antas medföra. Den strategiska miljöbedömningen ska innehålla ett antal processteg: Kommunen ska samråda om omfattningen av och detaljeringsgraden i miljökonsekvensbeskrivningen. Detta samråd kallas avgränsningssamråd. För planer enligt PBL ska kommunen genomföra avgränsningssamrådet med länsstyrelsen och berörda kommuner.

Som planprogrammet indikerar förväntas området delas in i mindre områden för kommande detaljplanering. Avgränsningssamrådet genomförs inom ramen för detaljplanesamrådet, och kan därför innebära att olika aspekter behöver beskrivas beroende på de olika detaljplanernas avgränsning och innehåll.

Kommunen ska ta fram en miljökonsekvensbeskrivning enligt bestämmelserna i miljöbedömningsförordningen. Miljöbedömningen bör ske parallellt med planprocessen för att bidra till att miljövärden värnas och utvecklas.

Kommunen ska ge tillfälle för allmänhet och andra att lämna synpunkter på miljökonsekvensbeskrivningen och förslaget till plan.

Kommunen ska slutligen ta hänsyn till miljökonsekvensbeskrivningen och de synpunkter som inkommit innan planen antas.

7. Källor

Grön infrastruktur i Dalarnas län – WebbGIS (lansstyrelsen.se)
Görälven - Vattendrag - VISS - VattenInformationssystem för Sverige (lansstyrelsen.se)
Karttjänster och geodata | Länsstyrelsen Dalarna (lansstyrelsen.se)
Planeringsunderlag (lansstyrelsen.se)
Skarsåsfjällen | Länsstyrelsen Dalarna (lansstyrelsen.se)